
ХРЕБЕТНО-СПІНАЛЬНА ТРАВМА

КЛАСИФІКАЦІЯ

КЛІНІКА

ДІАГНОСТИКА

СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ЛІКУВАННЯ

ХРЕБЕТНО-СПІНАЛЬНА ТРАВМА

- ТРАПЛЯЄТЬСЯ У 14 000 ЛЮДЕЙ ЩОРІЧНО В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ
- СКЛАДАЄ 1-4% ВІД УСІХ ХВОРИХ З РІЗНИМИ ВИДАМИ ТРАВМ

УСКЛАДНЕНА ТРАВМА ХРЕБТА

- Катастрофа для постраждалого, трагедія в сім'ї
- Значні фінансові витрати
- Надзвичайне психологічне і емоційне навантаження
- Життя починає ділитись на “до і після травми”

КЛАСИФІКАЦІЯ

1. Травма хребта без порушення функції спинного мозку (як правило лікують ортопеди-травматологи);
2. Травма хребта з порушенням функції спинного мозку чи корінців;
3. Пошкодження спинного мозку без порушення цілістності структур хребта.

КЛАСИФІКАЦІЯ

- Травма хребта без травми спинного мозку (неускладнена)
  - Травма хребта та травма спинного мозку (ускладнена)
  - Травма спинного мозку без травми хребта
-

ХАРАКТЕР ХРЕБЕТНОЇ ТРАВМИ

1. Забої та дисторзії хребта
  2. Переломи тіл хребців:
    - поперечні
    - лінійні
    - уламкові
    - компресійні та вибухові)
  3. Вивихи, підвивихи
  4. Переломо-вивихи
  5. Відриви замикальних пластинок
  6. Пошкодження відростків, міжхребцевих дисків чи зв'язочного апарату
-

КЛАСИФІКАЦІЯ УСКЛАДНЕНОЇ ТРАВМИ

- ТРАВМА З ПОВНИМ АНАТОМІЧНИМ ПОШКОДЖЕННЯМ СПИННОГО МОЗКУ
  - ТРАВМА З ЧАСТКОВИМ ПОШКОДЖЕННЯМ СПИННОГО МОЗКУ
-

КЛАСИФІКАЦІЯ

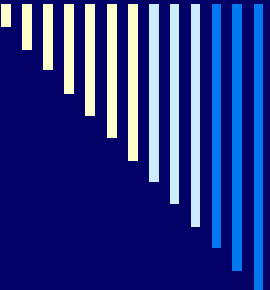
ТРАВМА ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА

ТРАВМА ГРУДНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА

ТРАВМА ПОПЕРЕКОВОГО ТА КРИЖОВОГО ВІДДІЛІВ ХРЕБТА

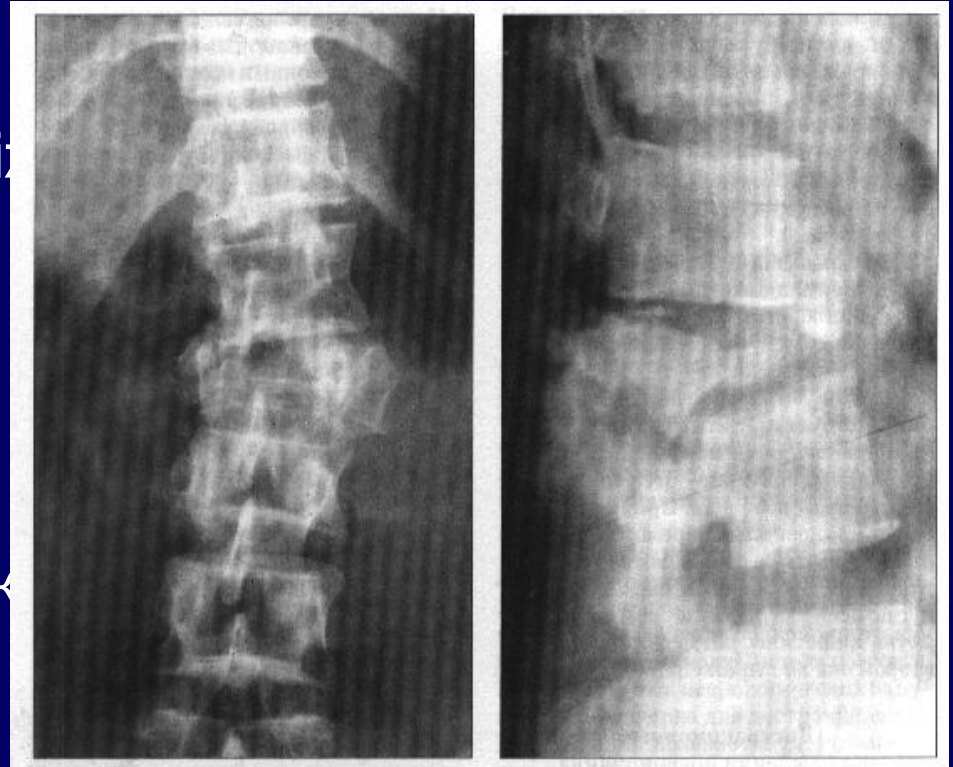
ШКАЛА СПІНАЛЬНОЇ ТРАВМИ (по FRANKEL)

для оцінки функціонального стану хворих

- **ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ КЛАС:**
- **Група А:** Відсутність чутливості та рухів нижче рівня травми;
- **Група В:** Неповне порушення чутливості нижче рівня травми, рухи відсутні;
- **Група С:** Неповне порушення чутливості нижче рівня травми, є незначні рухи;
- **Група D:** Неповне порушення чутливості нижче рівня травми, м'язева сила достатня для ходи зі сторонньою допомогою;
- **Група Е:** Чутливих і рухових порушень немає

КОМПРЕСІЙНІ ПЕРЕЛОМИ ТІЛ ХРЕБЦІВ

- 1 ст. Висота тіла знижена менше, ніж на $\frac{1}{3}$
- 2 ст. Висота тіла знижена до $\frac{1}{2}$
- 3 ст. Висота тіла знижена більш, ніж на $\frac{1}{2}$

Поняття про нестабільність

36. Схемы, поясняющие теории стабильности.

а — 2-колонная по F.Holdsworth (1963); *б* — 3-колонная по F.Denis (1983).

ОЗНАКИ НЕСТАБІЛЬНОЇ ТРАВМИ ХРЕБТА

КЛІНІЧНІ:

- Зміни фізіологічної конфігурації хребта, наявність горба, кіфозу чи збільшення міжостистого проміжку в зоні максимальної болючості.

РЕНТГЕНОЛОГІЧНІ:

- Вивихи, підвивихи, лістези, переломи суглобових відростків;
  - Деформації спинномозкового каналу;
  - Зниження висоти міжхребцевого диску в поєднанні з переломом тіла
  - Зниження висоти хребця більш, ніж на 50%
-

КЛІНІЧНІ ФОРМИ УШКОДЖЕННЯ МОЗКУ

1. Струс спинного мозку
  2. Забій спинного мозку
  3. Компресія спинного мозку
  4. Гематомієлія (інтраспинальний крововилив)
  5. Травматичний радикуліт чи плексит
-

СПІНАЛЬНИЙ ШОК

ДІАШИЗ

СТАН ТИМЧАСОВОГО ПРИГНІЧЕННЯ
РЕФЛЕКТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СПИННОГО МОЗКУ НИЖЧЕ РІВНЯ
УРАЖЕННЯ.

Розвивається внаслідок переподразнення
спинного мозку в момент травми, що призводить
до запорогового гальмування нейронів
(**анабіозу**), порушення міжнейрональних зв'язків
та супраспинальної регуляції зі сторони стовбуру.

КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ СПІНАЛЬНОГО ШОКУ

1. Атонія
  2. Арефлексія
  3. Анестезія
  4. Трофічні розлади (пролежні)
  5. Розлади функції тазових органів (по типу затримки чи нетримання)
- Через розвиток **ДІАШИЗУ** диференціювати **збій спинного мозку і компресію спинного мозку** лише на основі клінічних ознак неможливо.

ДІАГНОСТИКА

- РЕНТГЕНОГРАФІЯ ХРЕБТА
  - ЛЮМБАЛЬНА ПУНКЦІЯ З ЛІКВОРОДИНАМІЧНИМИ ПРОБАМИ
  - КОМП'ЮТЕРНА ТОМОГРАФІЯ
  - МАГНІТНО-РЕЗОНАНСНА ТОМОГРАФІЯ
-

ДОГОСПІТАЛЬНИЙ ЕТАП

- У 3%-25% ВИПАДКАХ НЕВРОЛОГІЧНІ СИМПТОМИ ВИНИКАЮТЬ УЖЕ ПІСЛЯ ТРАВМИ ВНАСЛІДОК НЕПРАВИЛЬНОГО ТРАНСПОРТУВАННЯ АБО НЕАДЕКВАТНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ МІРОПРИЄМСТВ
- ВИКОРИСТАННЯ ІММОБІЛІЗАЦІЇ ДОЗВОЛИЛО ПРОТЯГОМ 10 РОКІВ ЗБІЛЬШИТИ ЧАСТКУ ХВОРИХ, ЩО ПОСТУПАЮТЬ В ЛІКУВАЛЬНІ ЗАКЛАДИ, З 45% ДО 61%

ГОСПІТАЛІЗАЦІЯ

- **ТРАНСПОРТУВАННЯ МАЄ БУТИ ШВИДКИМ, З АДЕКВАТНОЮ ІММОБІЛІЗАЦІЄЮ, В НАЙБЛИЖЧИЙ ЛІКУВАЛЬНИЙ ЗАКЛАД З МОЖЛИВОСТЯМИ АДЕКВАТНОЇ ДІАГНОСТИКИ**
- **БАЖАНА ГОСПІТАЛІЗАЦІЯ У ВІДДІЛИ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ**
- **РЕКОМЕНДОВАНЕ МОНІТОРУВАННЯ ВІТАЛЬНИХ ФУНКЦІЙ ОРГАНІЗМУ**
- **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЕРЕДНЬОГО АРТЕРІАЛЬНОГО ТИСКУ НЕ НИЖЧЕ 86 ММ РТ.СТ. ПРОТЯГОМ ПЕРШОГО ТИЖНЯ ПІСЛЯ ТРАВМИ**

ТЕРАПІЯ

- **МЕТИЛПРЕДНІЗОЛОН (ДАНІ NASCIS)**
- Інгібує гідроліз та перекисне окислення ліпідів, підтримує кровопостачання спинного мозку, покращує виведення з клітин кальцію, посилює збудливість нейронів;
- ЛІКУВАННЯ СЛІД **ОБОВ'ЯЗКОВО РОЗПОЧАТИ ПРОТЯГОМ ПЕРШИХ 8 ГОДИН ПІСЛЯ ТРАВМИ** з в/в дози по 30 мг/кг маси тіла у перші 8 годин; по 15 мг/кг маси - у наступні 6 годин; потім - по 5 мг/ кг маси кожні 4 години протягом 48 годин

Увага!

- Лікування повинно бути розпочате протягом 8 годин після травми
- У ВИПАДКУ ПОЧАТКУ ПРОВЕДЕННЯ ТЕРАПІЇ ПІСЛЯ 8 ГОДИН ПІСЛЯ ТРАВМИ СОЛЮМЕДРОЛ НЕЕФЕКТИВНИЙ!

ТЕРАПІЯ

- НИЗЬКОМОЛЕКУЛЯРНИЙ ГЕПАРИН В ПРОФІЛАКТИЧНІЙ ДОЗІ (КЛЕКСАН 0.4 ЩОДЕННО)
  - ЛЕГКА ДЕГІДРАТАЦІЯ (40-60 МГ ФУРОСЕМІДА ЩОДЕННО ПРОТЯГОМ 4-5 ДНІВ)
  - ВІТАМІН Е (до 5 мл в/м 2-3 рази на добу), ВІТАМІН С
  - АНТИГІПОКСАНТИ (ТРАНКВІЛІЗАТОРИ)
  - НЕЙРОПРОТЕКТОРИ (ЦЕРЕБРОЛІЗИН)
  - АНТАГОНІСТИ КАЛЬЦІЮ (МАГНЕЗІЇ СУЛЬФАТ, НІМОДІПІН)
-

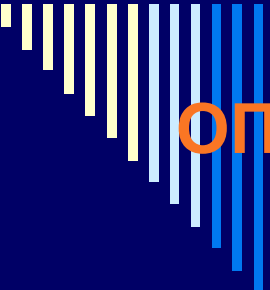
ФАКТОРИ КОМПРЕСІЇ СПИННОГО МОЗКУ

МЕТОДИ НЕВІДКЛАДНОЇ ДІАГНОСТИКИ СТЕНОЗУ СПИННОМОЗКОВОГО КАНАЛУ

- 1.Рентгенологічні:** критичний стеноз спинно-мозкового каналу на 30% і більше при компресійних переломах, вивихах чи підвивихах;
- 2.Ліквородинамічні:** проби Квеккенштедта і Стуккея;
- 3.Контрастні методи:** мієлографія, веноспондилографія, дискографія;
- 4. МРТ чи АКТ, в т.ч. контрастна комп”ютерна мієлографія з омніопаком чи ультравістом.**

ПОКАЗИ ДО НЕВІДКЛАДНИХ ОПЕРАТИВНИХ ВТРУЧАНЬ ПРИ УСКЛАДНЕНИХ ХРЕБЕТНО-СПІНАЛЬНИХ ТРАВМАХ

1. Часткова або повна блокада лікворних шляхів
  2. Стрімке прогресування неврологічної симптоматики
  3. Звуження хребцевого каналу на 30% і більше, діагностоване рентгенологічно, при АКТ чи МРТ
  4. Наявність кісткових чи м'якотканних фрагментів (диск, зв'язка) у хребтовому каналі
  5. Синдром компресії передньої спінальної артерії
  6. Ознаки компресії корінців спинного мозку
-

ПРОТИПОКАЗИ ДО НЕВІДКЛАДНИХ ВТРУЧАНЬ

1. Нестабільність життєво важливих функцій

2. Травматичний шок

3. Поєднана травма

у випадку домінування торакальної, абдомінальної, (особливо з пошкодженнями внутрішніх органів і внутрішньою кровотечею), важка черепно-мозкова травма

ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ

- ШВИДКЕ ЗМЕНШЕННЯ СТУПЕНЯ ДИСЛОКАЦІЇ (ВИВИХУ) ХРЕБЦІВ
  - РАННЯ ХІРУРГІЧНА ДЕКОМПРЕСІЯ СПИННОГО МОЗКУ
  - СТАБІЛІЗАЦІЯ ХРЕБТА
-

СТРОКИ ХІРУРГІЧНИХ ВТРУЧАНЬ

Хірургічні втручання при ускладнених хребетно-спінальних травмах показані у 60-80 % випадків

Максимальні **морфологічні зміни** у вогнищі пошкодження спинного мозку настають у період до **8 годин** з моменту травми і тривають до **1 доби**

При наявності компресії спинного мозку **раннє декомпресуючо-стабілізуюче втручання** повинно проводитись у перші **6-12 годин**

Стабілізуючі конструкції

Kaneda SR
with Stackable Cage

Profile® with
Stackable Cage

M-2™

DISCOVER YOUR TOTAL
TRAUMA SOLUTION.

Profile® with Surgical
Titanium Mesh™

University Plate™

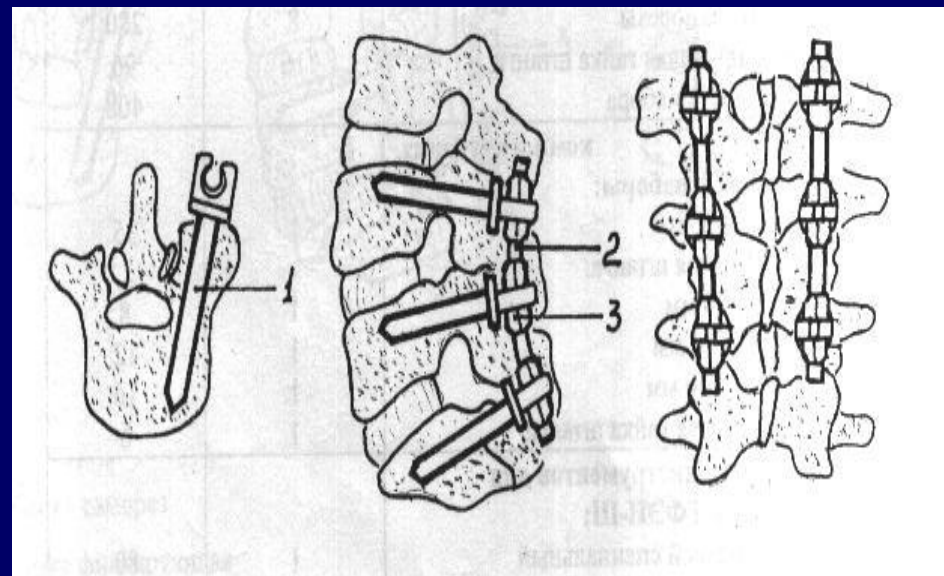
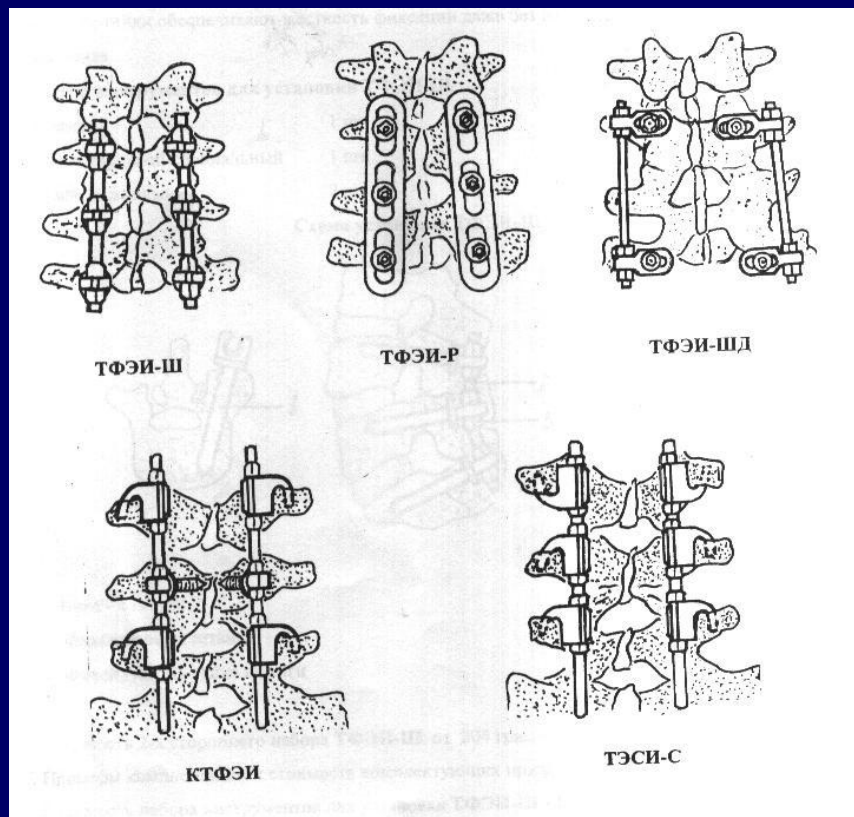
Kaneda SR™
with Surgical
Titanium Mesh™

ELEVATING
the SCIENCE.

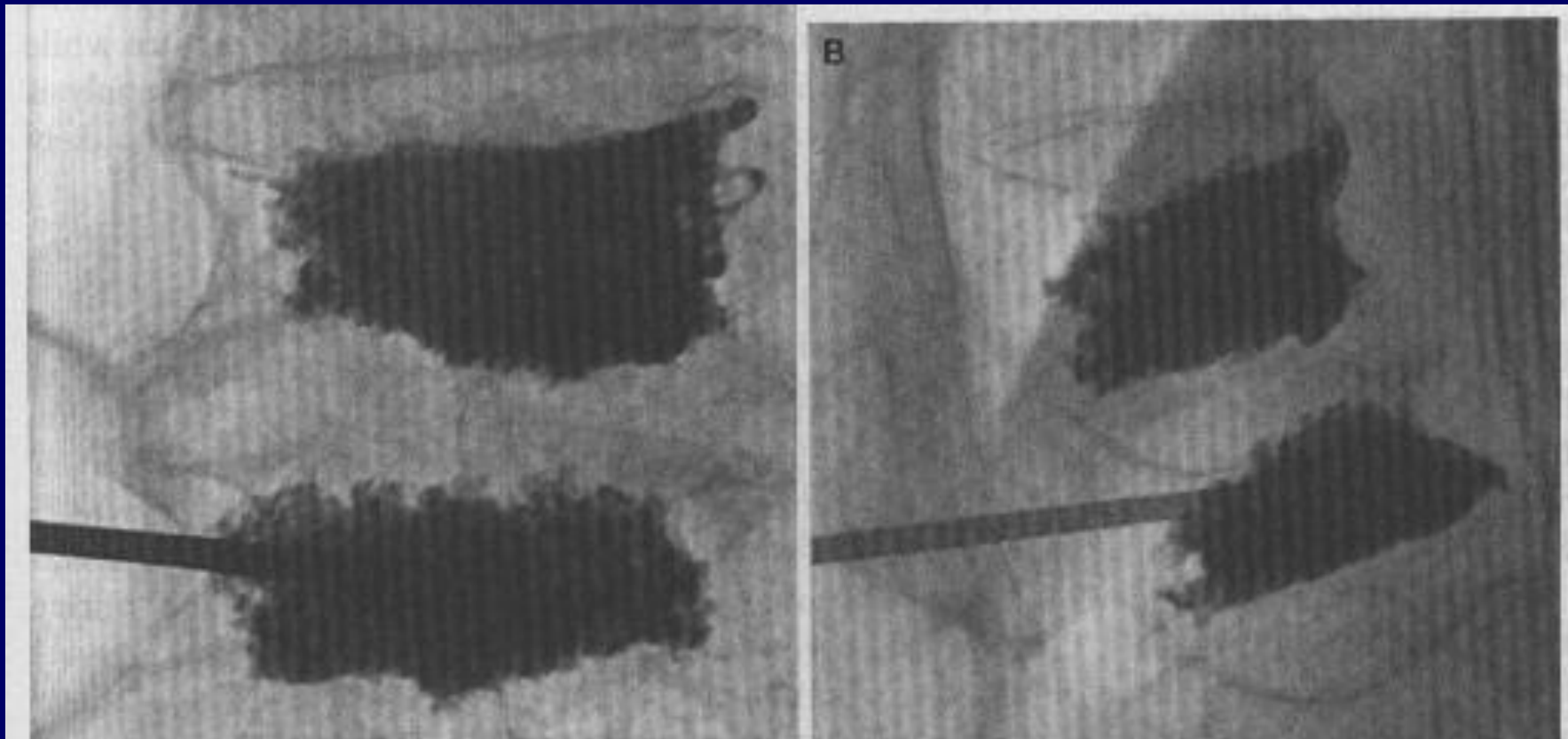
DePuy AcroMed
a Johnson & Johnson company

Kaneda SR™, Profile®, M-2™, and University Plate™ are not approved for screw attachment or fixation to the pedicle or elements (pedicles) of the cervical, thoracic, or lumbar spine. The Stackable Cage System and the Surgical Titanium Mesh™ System are indicated for use in the thoracolumbar spine (T11-L5) to reduce a diseased vertebral body, resected or excised for the treatment of tumors or fractures. The Stackable Cage System and Surgical Titanium Mesh™ System are not approved for use in the cervical spine.

Вітчизняні конструкції

Вертебропластика

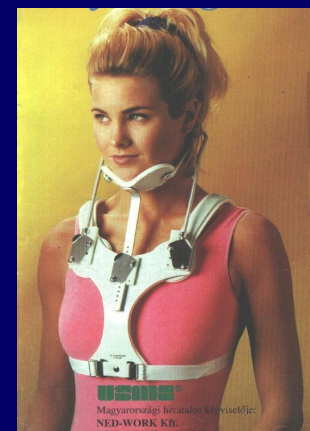
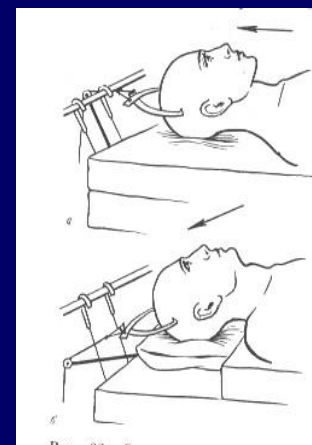
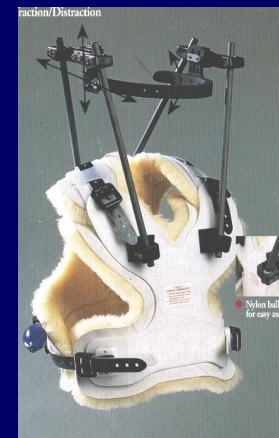
ТРАВМА ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА

НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА - жорстка фіксація шийного відділу хребта у пацієнтів:

- з підозрою на травму шийного відділу хребта
  - з ДТП у без свідомому стані
  - пірнальників навіть з мінімальними скаргами
-

Імобілізація шийного відділу хребта

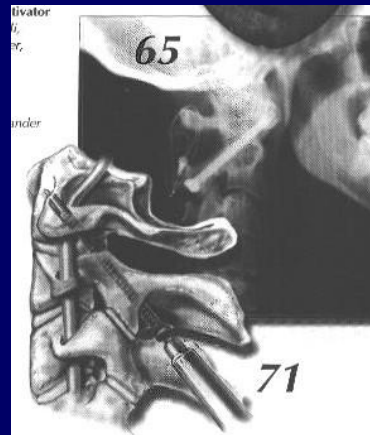
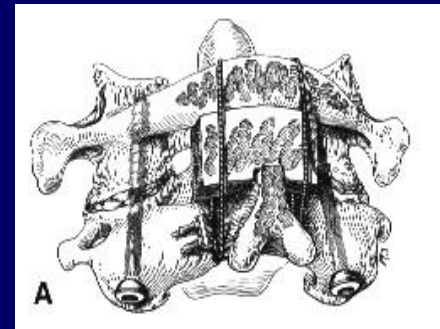
- Комірець Шанца
- Скелетний витяг за тім'яні бугри
- Скелетний витяг за скулові дуги
- Краніо-торакальні пов'язки
- “Halo” система

Методики відкритої стабілізації

- Задній корпородез дротом, транспединкулярними штифтами, пластинами

ПЕРЕДНІЙ КОРПОРОДЕЗ

- кейджами
- пластинами

